

॥ योगविषयः ॥

गुरुश्च गुरुपुत्रश्च ये चान्ये गुरुबान्धवाः ।
अन्योषंच क्रमाज्ज्येष्ठास्तेषां पादौ नमाम्यहम् ॥ १ ॥
यदृशी भावनातितं तं गुरुं प्रणमाम्यहम् ।
भ्रान्तश्च भ्रमते लोको निर्भ्रान्तः कृतनिश्चयः ॥ २ ॥
तस्य सिध्यन्ति पुरुषा आदिनाथे व्यवस्थिताः ।
कुलजातिसमायुक्तः सुचरित्रगुणान्वितः ॥ ३ ॥
गुरुभक्तियुतो धीमान् स शिष्य इति कथ्यते ।
आकुलेनादिनाथेन केजापूपीनवासिना ॥ ४ ॥
कृपयैव परं तत्त्वं मीननाथोऽपि बोधतः ।
मीननाथोऽपि सच्छिष्यं प्रत्युवाच समाहितः ॥ ५ ॥
त्वं गुरुस्त्वञ्च शिष्यश्च शिष्यस्य च गुरोरात्मनः ।
नानयोरपि भद्रेऽत्र समसिद्धिः प्रत्युवाच ॥ ६ ॥
उमाषङ्करपुत्रोऽहं मीननाथो मुनीश्वरस्य ।
कथयामि परं तत्त्वं कुलाकुलविशेषवेत् ॥ ७ ॥
आधारः स्वाधिष्ठानञ्च मणिपूरं सनाहतम् ।
विशुद्धिराज्ञा कौलानि च चक्राणि शुभानि च ॥ ८ ॥
आधारश्च गुदे तस्थौ रूपेण गनञ्च लिङ्गके ।
मणिपूरं नाभिगतं इत्येव चाप्यनाहतम् ॥ ९ ॥
विशुद्धिः कण्ठदेशेऽगज्ञाचक्रं भ्रुवोर्मुखम् ।
चक्रभेदमिति त्वं चक्रातीतं निरञ्जनम् ॥ १० ॥
इडा वहति चर्मत्र पिङ्गला वहति दक्षिणे ।
इदापि चलये मये सुषुम्ना सुखरूपिणी ॥ ११ ॥
आधारे तन्नाभौ हृदयसरसिजे तालुमूले ललाटे ।
द्वे पञ्चोडशारे द्विदशदशदले द्वादशार्धे चतुष्के
नागान् बालमध्ये डफकठसहिते कण्ठदेशे स्वराणाम्
हं क्ष तत्त्वार्थयुक्तं सकलदलगतं वर्णरूपं नमामि ॥ १२ ॥
प्राणोऽपानः समानश्च उदानो व्यान एव च ।
पञ्चकर्मेन्द्रिययुक्तः क्रियाशक्तिसमुद्यताः ॥ १३ ॥
नागः कूर्मश्च कृकरो देवदत्तो धनञ्जयः ।

पञ्चज्ञानेन्द्रियैर्युक्ताः बुद्धिशक्तिसमन्विताः ॥ १४ ॥
 पावकश्शक्तिमध्यस्थो नाभिचक्रे रविः स्थितः ।
 बन्धमुद्रा कृतास्सर्वे नासाग्रे तु सुलोचनम् ॥ १५ ॥
 अकारो वह्निदेशे च उकारो हृदि संस्थितः ।
 मकारश्चः भ्रुवोर्मध्ये वचनाच्च निबोधयेत् ॥ १६ ॥
 ब्रह्मग्रन्थिरधष्कारे विष्णुग्रन्थिर्हृदि स्थितः ।
 रुद्रग्रन्थिर्भ्रुवोर्मध्ये विमुच्यन्ते त्रयस्तथा ॥ १७ ॥
 अकारो ब्रह्म इत्याहुः उकारो विष्णुरुच्यते ।
 मकारे च शिवं साक्षाच्छन्तेशशान्ततरं परम् ॥ १८ ॥
 कण्ठसंकोचनं कृत्वा द्वे नाड्यौ स्तम्भयेद् दृढम् ।
 रसनापिड्यमानान्तु षोडशश्चोर्ध्वगामिनि ॥ १९ ॥
 त्रिकूटं त्रिहठाचैव गोल्हाटं शिखरं तथा ।
 त्रिशिखं वज्रमोङ्कार मूर्ध्वनाखं भ्रुवोर्मुखम् ॥ २० ॥
 आकुञ्चयेद्रविञ्चैव पश्चान्नाडी प्रवर्तते ।
 भेदे त्रिहठसंघट्टमुभयोश्शशिदर्शनम् ॥ २१ ॥
 प्रणवा गुदनाला च नलिनी सर्वाः प्रवर्तते ।
 बङ्कनालि क्षया शौरी कुण्डली कुन्दलाः स्मृताः ॥ २२ ॥
 कुण्डलीं चालयेत् प्राणो रश्मिः शशिमण्डले ।
 सिध्यन्ति वज्रगुम्भादिनां द्वाराणि बन्धयेत् ॥ २३ ॥
 सुमनः पावनारूढं स्रग्दं निर्गुणस्तथा ।
 ब्रह्मस्थाननिनादेः शशिन्यामृतवर्षिणी ॥ २४ ॥
 षट्चक्रमण्डलं शरं ज्ञानदीपं प्रकाशयेत् ।
 सर्वेषां स्नापनं चेद् क्रियते देवतार्चनम् ॥ २५ ॥
 चन्द्रामृतं चैव पमीश्वरं स्नाप्य भक्तिततः ।
 मनःपुष्पं तथा देयमर्चतेत्परमं शिवम् ॥ २६ ॥
 रत्नरूप तमालोक्य ज्ञानरूपं निरामयम् ।
 तृणान्ते देहरूपेण सर्वव्यापी निरञ्जनः ॥ २७ ॥
 इंस हंस पदे वाक्यं प्राणिनां देहमाश्रितः ।
 सम्प्राणापानयोर्ग्रन्थिरूपे ... त्यभिधीयते ॥ २८ ॥
 सहस्रमेकञ्च युतं षट्छतं चैव सर्वदा ।
 उच्चारपदतो हंसः सोऽहमित्यभिधीयते ॥ २९ ॥

पूर्वभागे मथो लिङ्गं शंखिन्यां चैव पश्चिमम् ।
ज्योतिर्लिङ्गं भ्रुवोर्मध्ये रक्तशुक्लात्मकं शिवम् ॥ ३० ॥
पूर्वपश्चिमदिग्भागे वज्रदण्डे व्यवस्थिते ।
द्वौ षष्टिभोगिनी स्थानं पशाल्लिङ्गं प्रकाशयेत् ॥ ३१ ॥
शीताशीतं परं स्थानं मेदोमज्जाभिपूरितम् ।
स्रवति ब्रह्मणः स्थानात् सिञ्चते भुवनत्रयम् ॥ ३२ ॥
सर्वव्याधिक्रियाकर्म वातपित्तसमन्वितम् ।
दशाष्टदोषरहितं मीननाथेन कथ्यते ॥ ३३ ॥

॥ इति मत्स्येन्द्रनाथविरचितं भक्तिसं सम्पूर्णम् ॥

DR. SUJANUJI, DR. RUPAK, DR. TRIPATI